

Ordenens høye mål - liv og lære

Ideelt innlegg av Runar Gundersen, Rasalas

Dette står å lese bl.a. på fgdo.no: «Ordenens høye mål er å virke for menneskenes ideelle utvikling og å arbeide for et verdens-omspennende vennskap bygget på rettferdighet, velgjørenhet og broderkjærlighet.» Noe man gjerne spør seg om er: Hva legger vi i disse begrepene, og kanskje spesielt – rettferdighet og velgjørenhet?

Dette er jo to av de fire sentrale elementene i den såkalte prinsippbaserte etikken, som blant annet er inspirert av profesjonsetikken, nytteetikken og pliktetikken. (som for de fleste av oss bare er enda flere begreper å forholde seg til). Allikevel, den prinsippbaserte etikken er ... utviklet for å kunne brukes i møte med alle typer av etiske utfordringer, spesielt i helsetjenesten, og (viktig å merke seg) er ikke utviklet spesielt for situasjoner der man vurderer å bruke tvang.

Helt siden Hippokrates tid (460 f.kr-377 f.kr) har prinsippene om å hjelpe – altså velgjørenhet – og å unngå skade stått sentralt i legeetikken. Denne form for velgjørenhet velger jeg, som lærling på den druidiske vandring, å legge til grunn for hvordan jeg tolker disse uttrykk i en druidisk kontekst.

Rettferdighet er et begrep som står sentralt i all moral, rettsorden og religion, så vel som i dagliglivet. Men hva betyr det for meg som medlem i Druidordenen? Og hvor går grensen for «rettferdigheten»?

For å finne et mulig svar på dette, synes jeg det ville være fornuftig å legge Rettferdighetsprinsippet til grunn, som handler om:

1. At man behandler like tilfeller likt.
2. At dersom to tilfeller behandles ulikt, skal det være på bakgrunn av relevante forskjeller.
3. At alle har rett til pleie og behandling eller sosialhjelp, uavhengig av grunnen til at man er kommet i den situasjon man er i.
4. Å bestrebe seg på å være rettskaffen, redelig og handle på riktig måte.
5. At man søker å oppnå sosial rettferdighet og virker inkluderende i det sosiale fellesskapet.

Disse fem punktene inneholder ord som er lett å oppfatte, - ja, til og med lett å forstå. Men like

fullt er de vanskelig å etterleve. Å tenke at «personen fikk som fortjent, så rettferdig...» blir helt feil for meg.

Det krever enorm selvinnsikt for å «leve etter læren» - og selv er jeg fortsatt langt unna å kunne «påberope meg» å være en gjennomført «rettferdig person».

Velgjørenhet, hjelper det? Bli det så enklere å «leve etter læren» - hvis jeg bestreber meg for å fremme velgjørenhet? Hva om vi prøver å sette disse begrepene, rettferdighet og velgjørenhet, i sammenheng? Vil vi da lettere forstå hva vår ordens høye mål dreier seg om? Nei, langt i fra. Selv om det tilbake til Hippokrates tid har vært hjelpsomhetsprinsippene som legges til grunn for velgjørenhet, må jeg vite litt mer om hva som faktisk ligger i dette fine ordet – velgjørenhet.

Jeg velger å fokusere på det Hippokrates la til grunn for velgjørenhet: Du skal ikke skade andre! Velgjørenhetsprinsippet blir forståelig for de fleste av oss, når det «listes opp» som nedenfor

Å gjøre godt mot andre og vise barmhjertighet, medfølelse og sympati.

Å beskytte og forsvare andres rettigheter, og å bidra til å forebygge at andre blir skadet.

Fjerne tilstander som kan forårsake skade på andre, hjelpe trengende og redde personer i fare.

Tenk også på – at dersom du utøver velgjørenhet, kan du fra mottagerens synspunkt fort havne i en maktposisjon. Den du vil hjelpe kan føle seg umyndiggjort og mindreverdige. Så velg kloke metoder.

Jeg har ikke i druidiske tekster, så langt, funnet ut hva som er det overordnede og riktigste prinsippet å leve etter på min druidiske vandring, men jeg finner det i Menneskeverdprinsippet, også uttrykt gjennom FN's og EU's menneskerettighetserklæringer:

“Du skal aldri betrakte et menneske bare som middel til noe, men også alltid betrakte mennesket som et mål i seg selv.»

